

Extrémizmus

Politické reakcie musia brať ohľad na základné práva, upozorňuje FRA

Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) zverejnila [štúdiu](#), ktorá mapuje európsky diskurz bezprostredne po teroristických útokoch, ktoré sa odohrali v Belgicku a vo Francúzsku v januári 2015. Štúdia okrem monitoringu židovských a moslimských komunitných organizácií venuje pozornosť politickým lídrom, občianskej spoločnosti a médiám. FRA konštatuje, že je úplne legitímne, ak sa štáty Európskej únie v dôsledku januárových udalostí rozhodnú prehodnotiť svoje protiteroristické a anti-radikalizačné stratégie. Napriek tomu je však podľa FRA potrebné, aby politické reakcie aktérov brali ohľad na základné práva. Medzi tieto zaraďuje právo na ľudskú dôstojnosť, slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania, ako aj slobodu prejavu a informácií.

Štúdia FRA upozornila na zaujímavý rozdiel v tom, ako sa k udalostiam v Belgicku a Francúzsku postavili mainstreamové médiá a sociálne siete. Médiá v celej Európe teroristické útoky odsúdili a vyjadrili podporu slobode prejavu. Mainstreamové médiá sa tiež snažili vyhýbať spojeniu medzi Islamom a terorizmom,

a naopak zdôrazňovali ich rozdiely. Čo sa týka sociálnych sietí, zverejňované názory boli viac vyhranené a podľa FRA, niektoré vyhlásenia boli „dosť extrémne“. Po útokoch v Paríži tiež výrazne vzrástol počet fanúšikov na stránkach anti-islamských a anti-imigračných hnutí, vrátane nemeckej Pegidy.

Slovensko: Pochod v Bratislave

V Bratislave sa 14. marca konal tzv. „Pochod za samostatné Slovensko“, ktorého sa zúčastnilo [približne 150](#) prívržencov krajne pravicových hnutí, vrátane členov Slovenskej pospolitosti, Národného odporu a Ľudovej strany Naše Slovensko. Z centra sa presúvali na Martinský cintorín, kde je pochovaný prezident prvého Slovenského štátu, Jozef Tiso.

Autor: Ľuboš Pilc, Pravda

V ten istý deň sa na Námestí SNP konala protidemonštrácia odporcov pravicových radikálov. Stretu medzi antifašistickými aktivistami a pochodujúcimi nacionalistami sa snažila zabrániť mestská aj štátna polícia. Počas pochodu bol zatknutý Róbert Mihály z iniciatívy Bratislava bez náckov.

Veľká Británia: Prvý protest Pegidy nezaznamenal úspech

Poslednú februárovú sobotu sa konal prvý protest britskej odnože hnutia Pegida v centre mesta Newcastle. [Podľa denníka](#) *The Guardian* sa pochodu zúčastnilo približne 400 priaznivcov Pegidy, no protidemonštrantov sa zišlo až 3000. Okrem niekoľkých zatknutí sa podujatie obišlo bez vážnejších incidentov.

Nemecko: Tri demonštrácie v jednom meste, v jeden deň

14. marca sa v nemeckom meste Wuppertal konali naraz tri protesty – spoločne sa tu stretli Saláfisti, zástancovia protiislamského hnutia Pegida na čele s Lutzom Bachmannom a ďalšia skupina demonštrantov z Wuppertálskej aliancie proti nacistom. Na ochranu poriadku bolo nasadených viac ako tisíc príslušníkov polície. Ako [informovalo](#) *Deutsche Welle (DW)*, napriek tomu, že došlo k viacerým stretom medzi protestujúcimi a policajtmi, jednotlivé skupiny demonštrantov sa podarilo udržať oddelene v iných častiach

Extrémizmus

mesta. Ako uvádza DW, právo demonštrovať tak, ako je zakotvené v ústave, je v Nemecku takmer nedotknuteľné a môže byť odopreté len za výnimočných okolností.

Lutz Bachmann sa vo februári opäť dostal na čelo nemeckého hnutia Pegida (pozn.: po slovensky Vlasteneckí Európania proti islamizácii Západu). Do pozície predsedu hnutia sa Bachmann vrátil po mesiaci od svojho odstúpenia. Zakladateľ hnutia dobrovoľne odišiel z funkcie po zverejnení fotografie, na ktorej pózoval ako Adolf Hitler a pre podozrenia z „hate speech“ po úniku súkromnej facebookovej konverzácie. Hnutie Pegida od jesene 2014 organizuje pondelkové demonštrácie v Drážďanoch, pričom sa v období najväčšej popularity pochodu zúčastnilo až 25 000 ľudí. V súčasnosti Pegida zažíva pokles podporovateľov a zvýšil sa tiež počet protidemonštrácií vo viacerých nemeckých mestách, vrátane Berlína.

Francúzsko: Národný front mieša karty

22. a 29. marca sa konali voľby do 100 *departementov*, administratívnych jednotiek Francúzska. Tesne pred voľbami v prieskumoch verejnej mienky suverénne viedla krajne pravicová strana Národný front (NF) na čele s Marine Le Pen. Predvolebné preferencie naznačovali, že NF získa až 30% hlasov a predbehne tak ostatné politické strany. [Výsledky volieb](#) znamenali víťazstvo najmä pre pravicovú stranu UMP Nicolasa Sarkozyho, ktorá získala najväčší podiel mandátov, no tiež bezprecedentný úspech Národného frontu. Hoci kvôli dvojkoľovému systému hlasovania NF obsadí celkovo menej ako 2% mandátov a nezíska priame vedenie ani jedného z departamentov, v prvom kole patril NF každý štvrtý hlas. Ako uviedol *The Economist*, na národnej úrovni tak vo viac ako polovici departamentov skončil NF na prvom mieste a v mnohých volebných obvodoch, v prevažne vidieckych oblastiach, získal viac ako 50%. Tieto obvody sa tak stávajú „novým politickým teritóriom“ strany. Líderka NF Marine Le Pen sa teraz podľa *The Economist* stáva akceptovanou politickou osobnosťou, ktorá posilnila svoju pozíciu pred prezidentskými voľbami plánovanými na rok 2017.

Ženské bojovníčky a hrozba ISIS

Nábor a migrácia zahraničných bojovníkov do Sýrie a Iraku s cieľom aktívne sa zapojiť do konfliktu je témou, ktorá vzbudzuje obavy najmä v kontexte nedávnych teroristických útokov v Európe. Ako poznamenal *Inštitút pre strategický dialóg* (Institute for Strategic Dialogue) vo svojej [analýze](#), veľa sa píše o mužoch-

bojovníkoch, ktorí sa rozhodnú pripojiť ku islamským radikálom z ISIS. O ženách-bojovníčkach sa toho však vie podstatne menej. Analýza inštitútu skúma dôvody, pre ktoré sa tieto ženy rozhodnú vycestovať, ako aj ich život na území ovládanom ISIS, s ohľadom na bezpečnostné riziká, ktoré z toho vyplývajú. Mnohé z dôvodov, ktoré motivujú ženy k pripojeniu sa k ISIS sú podobné ako v prípade mužov. Patrí medzi ne „pocit, že komunita, národ (*Ummah*) je v ohrození; ideologická a náboženská povinnosť niečo urobiť a hľadanie priateľstva a zmyslu života“. Ako ukázali mnohé štúdie, internet je kľúčovým prostriedkom v radikalizačných procesoch, a preto by sa mal podľa inštitútu stať hlavným „bojiskom“ proti tomuto fenoménu. Ženy, ktoré do Iraku či Sýrie odišli, uviedli, že viac ako snaha štátu zabrániť im vo vycestovaní ich trápila dôležitosť ich rodiny. Práve tu je priestor pre vytvorenie cielej kampane, ktorá bude zameraná priamo na ženy, napríklad zverejňovaním príbehov žien, ktoré emigrovali. Vlády štátov by teda mali do takýchto programov prevencie a rodinného poradenstva investovať.